

POSTANOWIENIE

Dnia 3 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba (przewodniczący)

SSN Władysław Pawlak

SSN Krzysztof Strzelczyk (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa A. W.

przeciwko B. H.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 3 kwietnia 2019 r.,

zażalenia powódki

na postanowienie Sądu Okręgowego w P.

z dnia 17 września 2018 r., sygn. akt II Ca (...), II WSC (...),

**uchyla zaskarżone postanowienie i pozostawia
rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego do
orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 17 września 2018 r. Sąd Okręgowy w P. w sprawie z powództwa A. W. przeciwko B. H. o zapłatę odrzucił skargę kasacyjną powódki uznając ją za niedopuszczalną na podstawie art. 398² § 2 pkt 1 k.p.c. wobec tego, że została wniesiona w sprawie o alimenty, a więc w sprawie, w której skarga kasacyjna nie przysługuje.

Zażalenie na to postanowienie wniosła powódka, która zarzuciła naruszenie art. 398² § 2 pkt 1 oraz art. 398⁶ § 2 k.p.c. i na tej podstawie wniosła o uchylenie

postanowienia oraz o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zażalenie jest zasadne.

Należy przyznać rację skarżącej, że roszczenie, z którym wystąpiła od początku było określane jako „renta”, a jako uzasadnienie prawne powoływano przepisy art. 903 k.c. i następne. Faktu tego nie zmienia określenie w umowie zawartej między stronami świadczenia jako „renta alimentacyjna” oraz to że Sąd drugiej instancji uznał ostatecznie zawartą umowę za nieważną, gdyż sporządzono ją w celu obejścia prawa. O charakterze sprawy z punktu widzenia dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje to, z jakim żądaniem wystąpiła skarżąca w sprawie. Ta zaś nie ma charakteru sprawy o alimenty, o której mowa w art. 398² § 2 pkt 1 k.p.c.

W uchwale z dnia 24 lutego 2011 r., III CZP 134/10, OSNC 2011, nr 11, poz. 118. Sąd Najwyższy wskazał, że obowiązek alimentacyjny, obok realizacji celu ekonomicznego, jakim jest zapewnienie uprawnionemu niezbędnych środków materialnych pozwalających zaspokoić jego potrzeby, służy kształtowaniu właściwych z punktu widzenia powszechnie akceptowanych w społeczeństwie wzorców postępowania w rodzinie, wpływa na umocnienie łączących rodzinę więzi i kształtuje wzajemne relacje między jej członkami. Realizacja tych celów jest możliwa jedynie w relacji między osobami z kręgu uprawnionych i zobowiązanych do alimentacji, które określają przepisy kodeksu rodzinnego opiekuńczego. Następnie podkreślił, że obowiązek alimentacyjny powstaje z mocy ustawy między osobami połączonymi węzłem rodzinnym oraz między innymi osobami, które określa kodeks rodzinny i opiekuńczy, wyznaczający zamknięty krąg osób, które obciąża ten obowiązek. Sąd Najwyższy stwierdził zatem wyraźnie, że przepisy kodeksu rodzinnego opiekuńczego określają krąg osób uprawnionych i zobowiązanych do alimentacji, przy czym osoby te są połączone węzłem rodzinnym. Obowiązek alimentacyjny zależy więc od istnienia więzi prawnorodzinnej między wierzycielem i dłużnikiem alimentacyjnym.

Takich cech nie spełnia, tak jak w niniejszej sprawie, roszczenie z umowy o zapłatę renty, nazwanej nawet przez strony rentą alimentacyjną, skoro jest ona

niezależna od więzi prawnoprodzinnej stron.

Bez znaczenia jest także fakt, że sprawa była rozpoznawana przez wydział rodzinny Sądu Rejonowego w pierwszej instancji, ani że Sady *meriti* traktowały powódkę jako zwolnioną z obowiązku uiszczania kosztów sądowych z ustawy. Kwestie te nie mogą przesądzać charakteru prawnego roszczenia poddanego pod osąd.

W tej sytuacji należało orzec, jak w sentencji (art. 398¹⁵ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.).

jw